

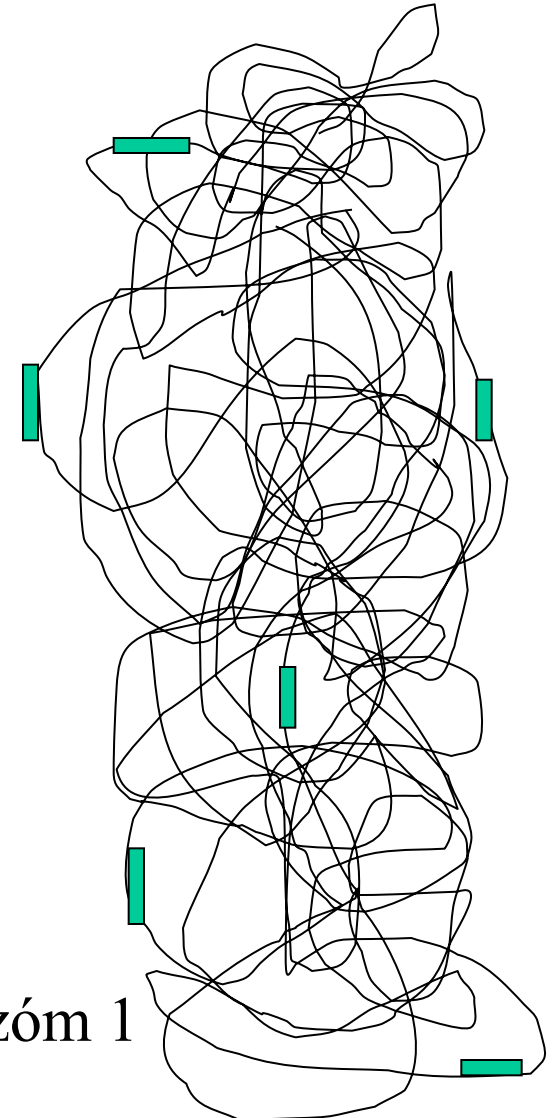

Typy genetických markerů

	Single locus	Codominant	PCR assay	Overall variability
Nuclear multilocus				
Minisatellite DNA fingerprints	No	No	No	High
RAPD	No	No	Yes	High
AFLP	No	No	Yes	High
Nuclear single locus				
Alozymy	Yes	Yes	No	Low-medium
Mikrosatelity	Yes	Yes	Yes	High
SINE (LINE)	Yes	Yes	Yes	Low
SNPs (sekvence)	Yes	Yes	Yes	Low-high

Multi-locus genetic markers

- Mnoho znaků náhodně rozmístěných v genomu – **celogenomový scan**
  - minisatellite DNA fingerprinting
  - RAPD (randomly amplified polymorphic DNA)
  - AFLP (amplified fragment length polymorphism)
- presence vs. absence = dominantní znaky (neodliší heterozygota)

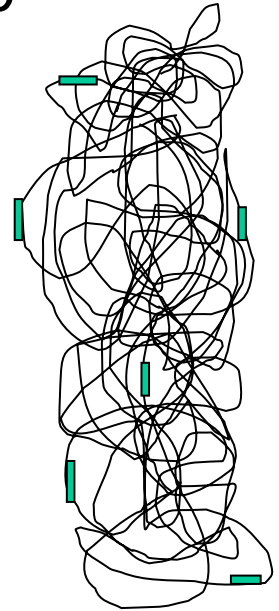

Př.: chromozóm 1

(Minisatellite) DNA fingerprinting

(Jeffreys et al. 1985)

- náhodně rozmístěné repetice (např. SINE, LINE)
- různě dlouhé minisatelity (různá délka repetice, 10-15 bp „core sequences“)
- restriční štěpení kompletní DNA – sekvenčně specifické **restriční endonukleázy**

Enzyme Site Recognition

- Each enzyme digests (cuts) DNA at a specific sequence = restriction site
- Enzymes recognize 4- or 6- base pair, palindromic sequences (eg GAATTC)

Restriction site

Palindrome

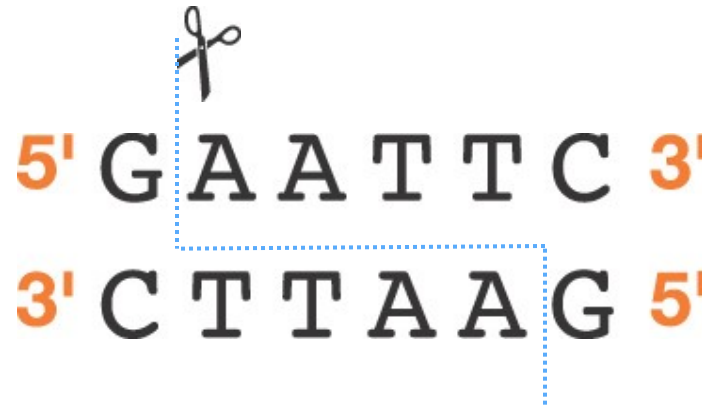
G T A G G A A T T C A T T T C A C G C A
C A T C T T A A G T A A G T G C G T

G T A G   A A T T C A T T T C A C G C A
C A T C T T A A   G T A A G T G C G T

Fragment 1

Fragment 2

Common Restriction Enzymes

EcoRI

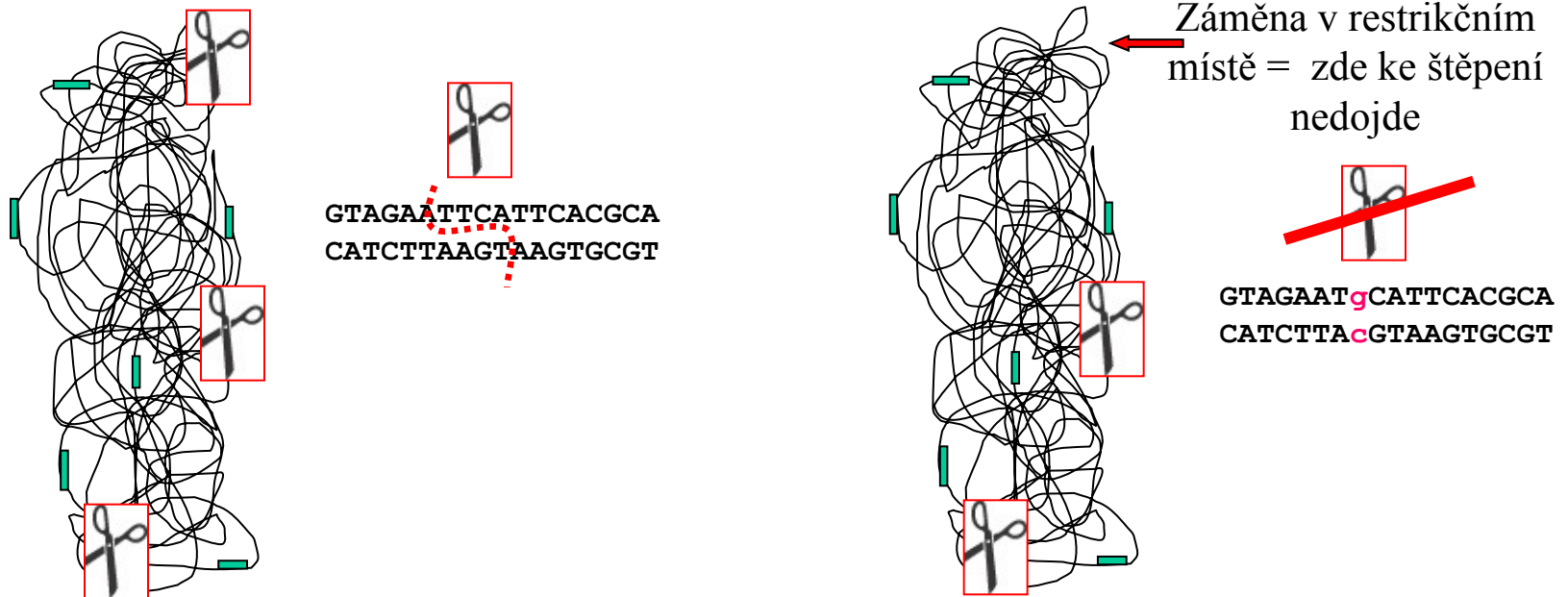
- Escherichia coli
- 5 prime overhang

PstI

- Providencia stuartii
- 3 prime overhang

Každý jedinec má jedinečný genom

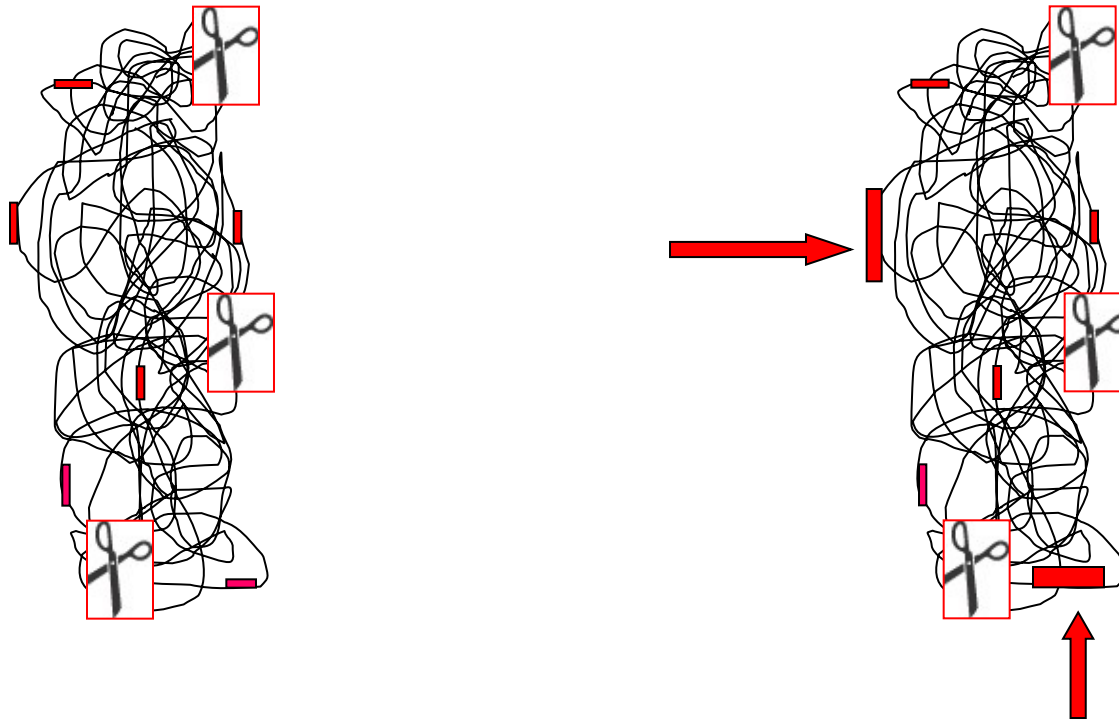
1. Ztráta nebo nabytí restričního místa

Každý jedinec má jedinečný genom

2. Ztráta nebo nabytí SINE (např. **Alu** sekvence) nebo LINE

Každý jedinec má jedinečný genom

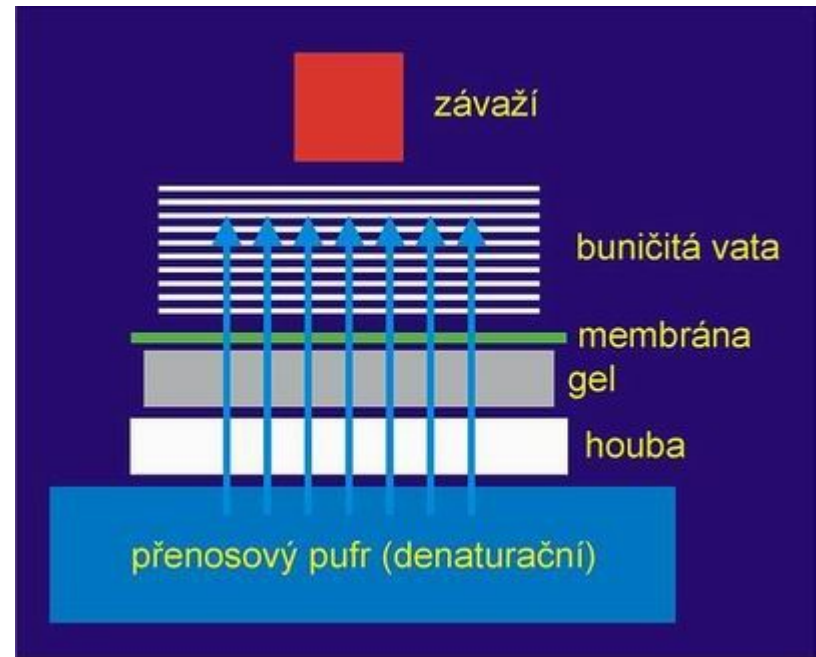
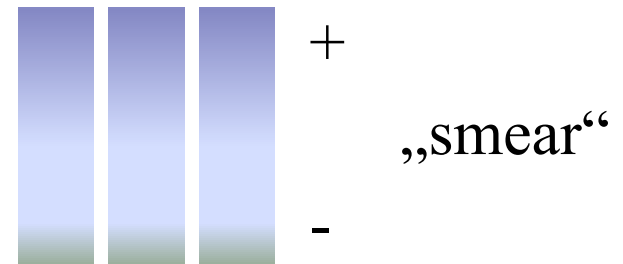

3. Vysoká mutační rychlost **minisatelitů** – rozdíly v počtu repeticí, tj. v délce daného úseku

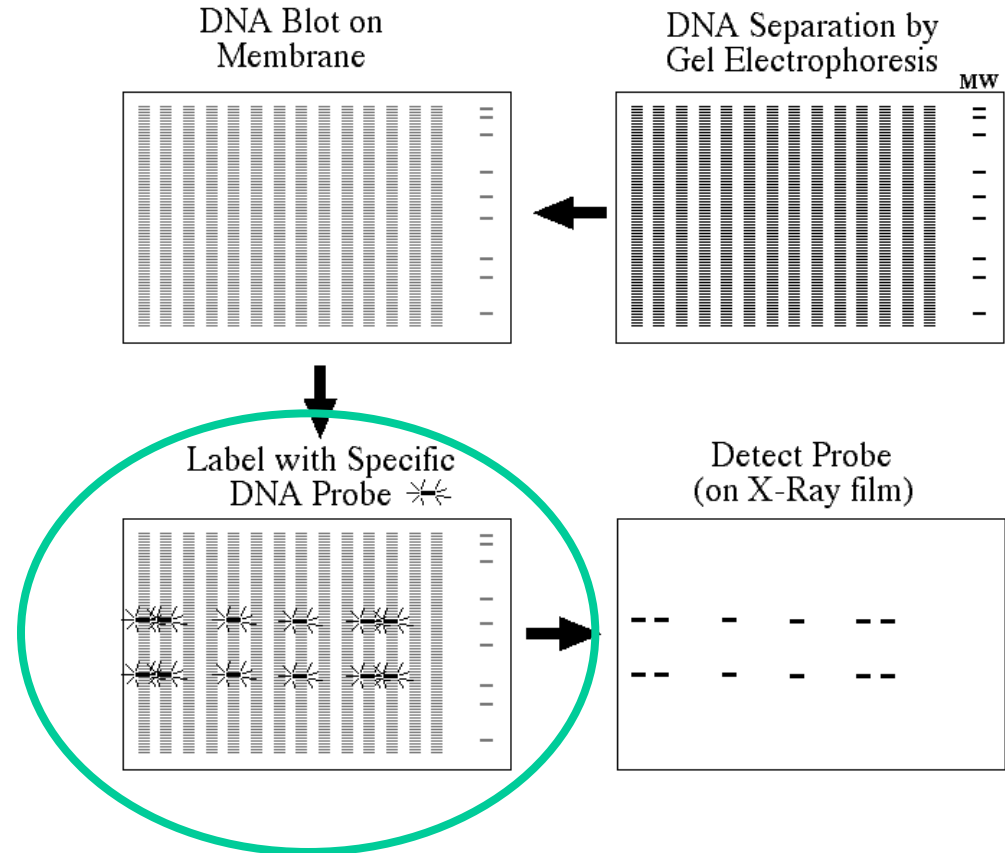
Minisatellite DNA fingerprinting

- elektroforéza rozštěpené DNA
- Southern blotting – přenesení DNA na membránu

Minisatellite DNA fingerprinting

- elektroforéza
- Southern blotting – přenesení DNA na membránu
- hybridizace se značenou sondou (nejčastěji radioaktivní značení), tj. specifickou sekvencí odpovídající danému minisatelitu (popř. SINE)

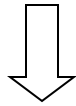
Minisatellite DNA fingerprinting

- elektroforéza
- Southern blotting – přenesení DNA na membránu
- hybridizace se značenou sondou, tj. specifickou sekvencí odpovídající danému minisatelitu
- zásadní objevy např. EPC u ptáků
- v posledních 10-15 letech – přesun k PCR-based metodám

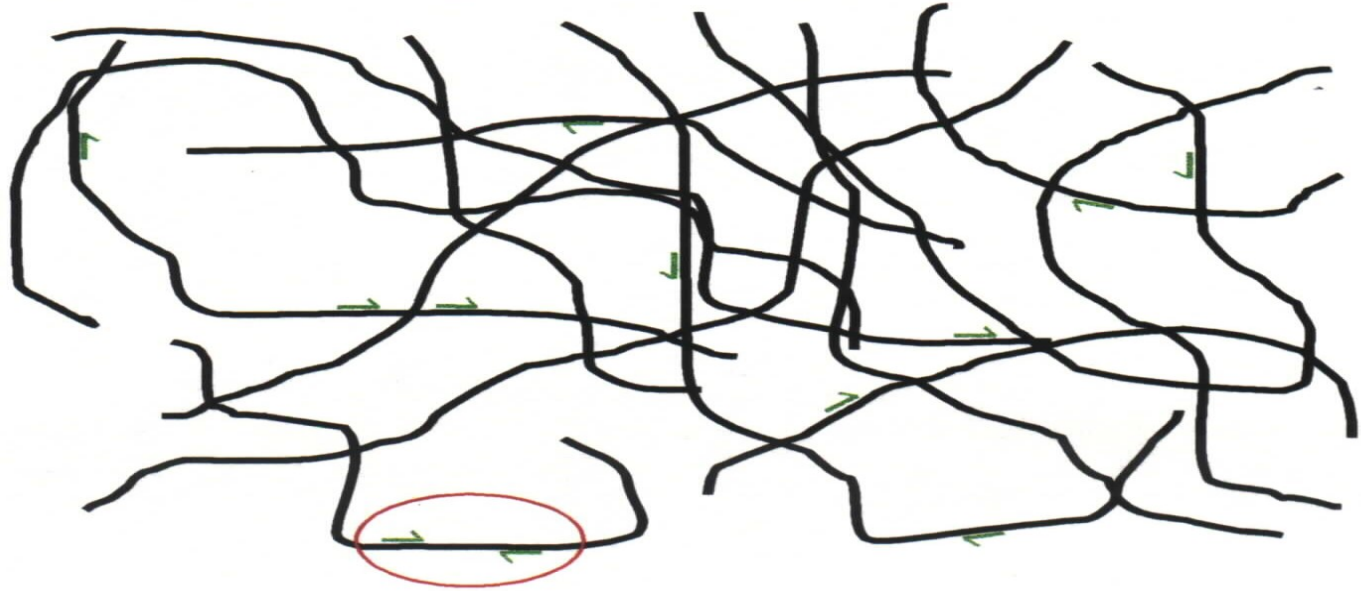
RAPD (randomly amplified polymorphic DNA)

Krátké náhodné oligonukleotidy
(~ 10 bp) jako primery

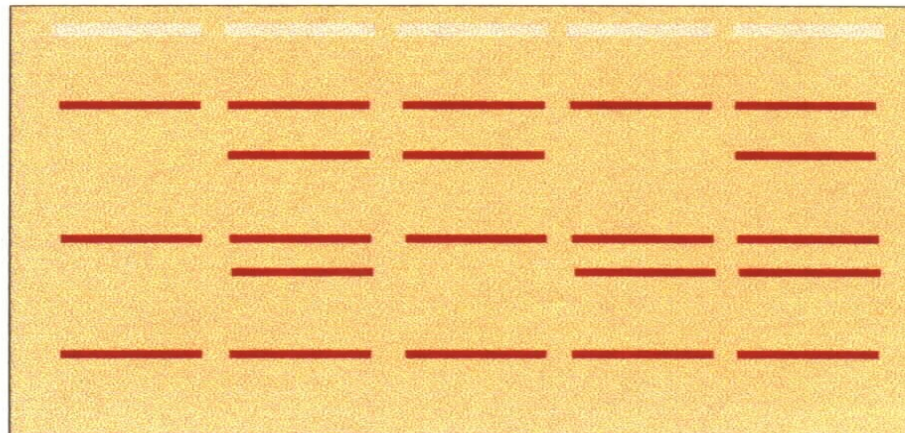

PCR za málo specifických podmínek

genomic DNA

- 1) PCR
- 2) Separation by size on agarose gel

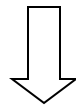

Variabilní DNA detekovaná metodou RAPD je důsledkem ztráty RAPD lokusů v důsledku:

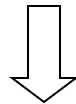
- a) Změna sekvence v místě nasedání primeru
- b) Delece místa nasedání primeru
- c) Velká inzerce mezi dvěma místy nasedání primeru

RAPD - review

Krátké náhodné oligonukleotidy
(~ 10 bp) jako primery

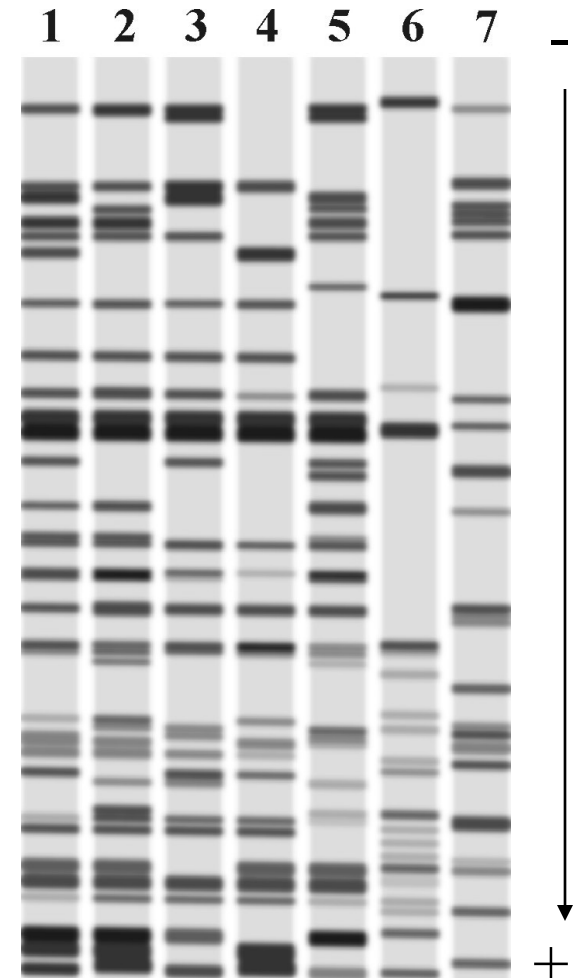

PCR za málo specifických podmínek

Detekce PCR produktů elektroforézou

Nízká opakovatelnost v důsledku
mnoha faktorů ovlivňujících PCR –
dnes již není akceptována jako
metoda např. pro studium populační
struktury

AFLP (amplified fragments length polymorphism)

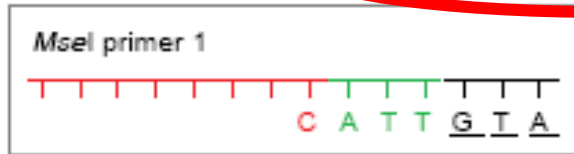
- levná, jednoduchá, rychlá a spolehlivá metoda na generování stovek informativních genetických markerů
- současný screening mnoha různých DNA oblastí distribuovaných náhodně v genomu
- lépe reprodukovatelná než RAPD
- založená zejména na polymorfismu v restričním štěpení
- „genome scan“ – hledání asociací s fenotypovými znaky

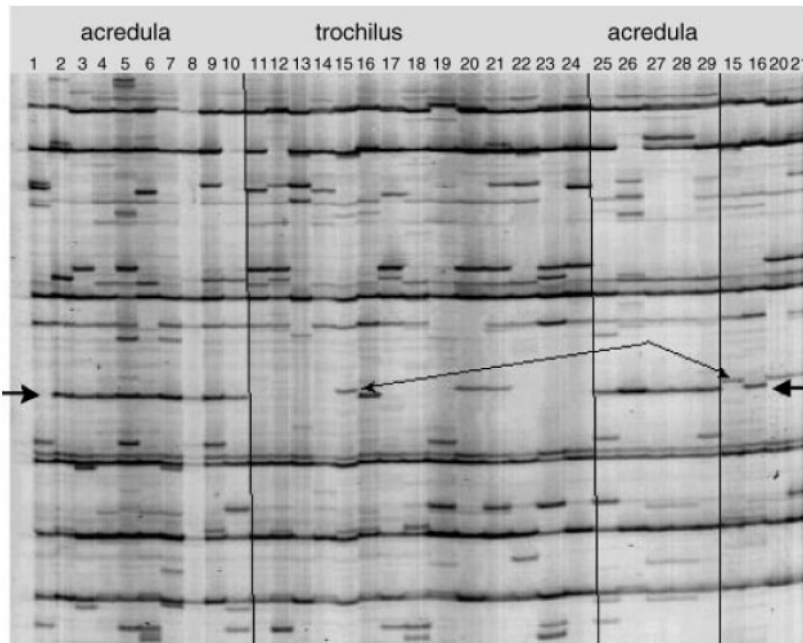
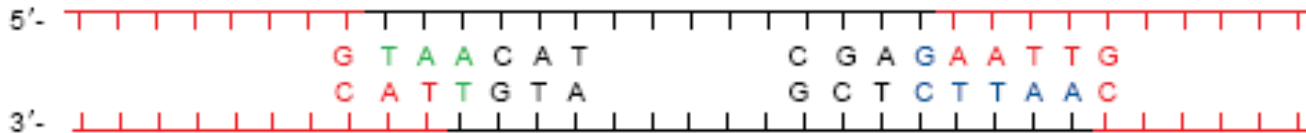

Generating AFLP markers

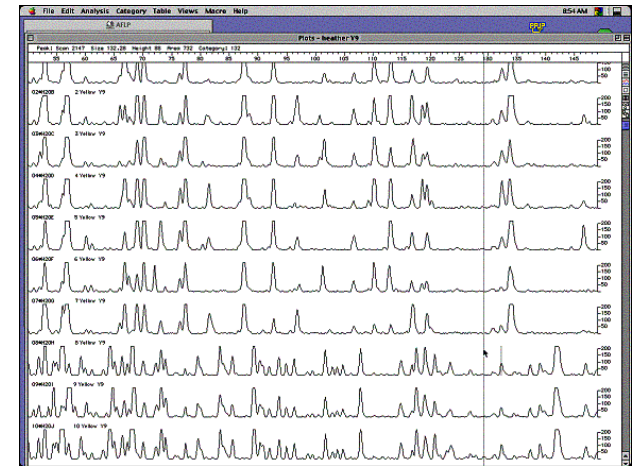
(c) Selective amplification (one of many primer combinations shown)

PCR with primers on adaptors

multi-locus genotype

„capillary version“